

Geweld, Islamitische Staat en Propaganda.

Door doden meer daders?

Docent: dr. Ugur Umit Ungor

Rick Knol/4157788

Opleiding: Geschiedenis

Onderwijsinstelling: Universiteit Utrecht

r.g.knol@students.uu.nl

Plaats: Utrecht

Datum:20-01-2016

Woorden (exclusief voetnoten): 8262

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	4
Tijdsbepaling	4
Deelvragen	4
Relevantie	5
Historiografie	6
Methode	7
Verantwoording keuze Dabiq	7
Hoofdstuk 1: Jihad en de geschiedenis van Islamitische Staat.	8
Het concept Jihad	8
Ontstaansgeschiedenis Islamitische Staat	11
Verschillen tussen al-Qaida en Islamitische Staat	13
Deelconclusie	14
Hoofdstuk 2: Propaganda en Terrorisme	15
Concepten	15
Propaganda bij al-Qaida	16
De propaganda van Islamitische Staat	18
Deelconclusie	20
Hoofdstuk 3: Concepten en Dabiq	21
Inhoud Dabiq	21
<i>Hate Speech</i> in Dabiq	22
<i>Atrocity propaganda</i> in Dabiq	23
Omgekeerde <i>atrocity propaganda</i> in Dabiq	24
Conclusie	26
Literatuurlijst	27

Samenvatting

Deze scriptie stelt de vraag of Islamitische Staat door middel van het verspreiden van gewelddadige afbeeldingen en teksten in het tijdschrift *Dabiq* nieuwe volgelingen probeert te werven of niet. Voor dit doel is er voor de achtergrondinformatie onderzoek gedaan naar de ontstaansgeschiedenis van Islamitische Staat en de verschillen die Islamitische Staat heeft met al-Qaida. Verder is beschreven welke verschillende soorten jihad er zijn. Ook zijn de concepten *atrocitiy propaganda* en *hate speech* uitgelegd. Aan de hand van deze concepten is de inhoud van de verschillende nummers van het tijdschrift *Dabiq* beoordeeld.

- Jihad kan onderverdeeld worden in twee verschillende onderdelen. De kleine gewelddadige jihad en de vredelievende grote jihad. De kleine jihad wordt onderverdeeld in drie verschillende onderdelen. De klassieke jihad is defensief van karakter, de revolutionaire jihad is vooral gericht op het omverwerpen van de zwakke regering, terwijl de globale jihad alles en iedereen die anders denkt als vijand heeft. Bij Islamitische Staat is elk soort van jihad terug te vinden.
- *Atrocitiy propaganda* houdt in dat een regering of organisatie de tegenstander demoniseert door gruwelijkheden te laten zien die de tegenstander heeft gedaan, of nog steeds doet. Hierdoor wordt geprobeerd om de eigen achterban te mobiliseren.
- *Hate speech* is er op gericht om de tegenstander te demoniseren en vernederen, zodat de eigen partij hogerop komt te staan. Ook dit wordt gedaan om de achterban te mobiliseren. *Hate speech* kan ervoor zorgen dat er materiaal voor *atrocitiy propaganda* beschikbaar wordt.
- In het tijdschrift *Dabiq* wordt veel gebruik gemaakt van *hate speech* en *atrocitiy propaganda*. Hiermee wordt geprobeerd om meer sympathisanten te genereren. Aan de andere kant verspreidt Islamitische Staat ook gruwelijkheden via het tijdschrift die ze zelf begaan.
- Op basis van de geanalyseerde tijdschriften kan gesteld worden dat Islamitische Staat door gewelddadige afbeeldingen en teksten nieuwe volgelingen probeert te rekruteren. Dit kunnen ze onder andere doen door deze gruwelijkheden vanuit hun ideologie te rechtvaardigen.

In deze scriptie is er gebruik gemaakt van literatuur over de mediastrategie van Islamitische Staat van de hand van onderzoeksjournalisten Berger en Stern. Verder is er voor de uitleg van jihad gekeken naar Maher, Cook en Bonner die internationale autoriteiten zijn op het gebied van de geschiedenis van de Islam. Voor de beschrijving van de geschiedenis van Islamitische Staat is gebruik gemaakt van boeken van Gerges en Hassan Hassan. Zij gaan zeer uitgebreid in op het ontstaan van de Islamitische Staat. De beschreven concepten zijn vervolgens gebruikt bij de analyse van het tijdschrift *Dabiq*.

Inleiding

Op 13 september 2014 heeft Islamitische Staat een video op YouTube gezet. Hierin wordt getoond hoe de Britse hulpverlener David Haines wordt onthoofd. Deze video is geadresseerd aan Amerika en zijn bondgenoten. Haines is geëxecuteerd vanwege de deelname van de Westerse landen aan de oorlog tegen Islamitische Staat.¹ Het was duidelijk dat deze video gold als waarschuwing aan de Westerse mogendheden.² Echter, in deze scriptie wordt een andere mogelijkheid onderzocht. Namelijk de mogelijkheid dat Islamitische Staat deze gewelddadige acties via de media verspreidt als propaganda. In dit onderzoek wordt daarom getracht een antwoord te formuleren op de volgende onderzoeksvraag:

'In hoeverre zijn de gewelddadige acties, die Islamitische Staat in het tijdschrift Dabiq heeft verspreid, onderdeel van de rekruteringsmethode van Islamitische Staat?'

Tijdsbepaling

Bij het beantwoorden van de onderzoeksvraag wordt, voor het vaststellen van de acties van Islamitische Staat, gekeken naar de gewelddadige acties die in het tijdschrift *Dabiq* zijn tentoongespreid over de jaren 2014, 2015 en 2016. Voor deze afbakening is gekozen omdat het onmogelijk is om alle bronnen over de gegeven periode te analyseren. Echter, enkele belangrijke gebeurtenissen die eerder hebben plaatsgevonden, zoals de oprichting van het kalifaat en de splitsing tussen al-Qaida en Islamitische Staat, zijn wel verder uitgediept aan de hand van secundaire literatuur, zoals de boeken van Berger en Weiss. Voor het geven van historische context wordt gewelddadige propaganda van Islamitische Staat vergeleken met gewelddadige propaganda van al-Qaida in Irak. Islamitische Staat, een uitvloeisel van de terroristische organisatie al-Qaida in Irak, is namelijk niet de eerste die executievideo's heeft verspreid. De vergelijking wordt gebaseerd op beschrijvingen van de gewelddadige propaganda die worden gegeven in de secundaire literatuur.

Deelvragen

Voor de beantwoording van de hoofdvraag wordt deze scriptie opgedeeld in drie hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk wordt gekeken naar de ideologie die ten grondslag ligt aan de oprichting van het kalifaat. Het hoofdstuk richt zich op het beantwoorden van de volgende vraag: 'Waarin verschilt

---

¹ Z. Haberman, 'David Haines video: Full transcript of ISIS footage that allegedly depicts beheading of British aid worker' (versie 13 september 2014), <http://www.nydailynews.com/news/world/transcript-isis-video-alleged-beheading-david-haines-article-1.1938691> (27 november 2016).

² Z. Haberman, 'David Haines video: Full transcript of ISIS footage that allegedly depicts beheading of British aid worker' (versie 13 september 2014), <http://www.nydailynews.com/news/world/transcript-isis-video-alleged-beheading-david-haines-article-1.1938691> (27 november 2016).

Islamitische Staat van al-Qaida in de legitimatie van haar bestaansrecht?’ Er wordt gekeken naar de basis waarop Islamitische Staat haar bestaan fundeert omdat zo kan worden vastgesteld waarvoor het kalifaat propageert. Het hoofdstuk is verdeeld in drie delen. Allereerst worden de verschillende betekenissen van jihad uitgelegd. Daarna wordt de feitelijke ontstaansgeschiedenis van Islamitische Staat onderzocht. Ook wordt gekeken naar de manier waarop Islamitische Staat beweert te verschillen van al-Qaida. Er is gekozen voor al-Qaida omdat Islamitische Staat uiteindelijk is voortgekomen uit deze organisatie.³ Dit hoofdstuk dient dus vooral voor het geven van achtergrondinformatie over Islamitische Staat.

In het tweede hoofdstuk wordt gekeken naar de algemene aannames die er zijn over het propagandabeleid van Islamitische Staat. In dit hoofdstuk staat de volgende deelvraag centraal: ‘Hoe gebruikt Islamitische Staat propaganda om meer volgelingen te rekruteren?’ Ook dit hoofdstuk wordt onderverdeeld in drie delen. Eerst wordt er gekeken naar hoe terroristische groeperingen in het algemeen propageren. Hierbij worden ook de begrippen *atrocitiy propaganda* en *hate speech* geïntroduceerd. Daarna wordt vastgesteld hoe het propagandabeleid van Islamitische Staat verschilt van dat van al-Qaida. Vervolgens wordt er gekeken naar de consensus die onderzoeksjournalisten hebben ten aanzien van de propaganda van Islamitische Staat.

In het derde hoofdstuk wordt gekeken naar de rekruteringsmethode van Islamitische Staat. In dit hoofdstuk staat de volgende deelvraag centraal: ‘In hoeverre dragen gewelddadige berichten van Islamitische Staat bij aan het rekruteren van volgelingen?’

Ook dit hoofdstuk is opgedeeld in drie delen. In het eerste deel wordt kort beschreven hoe het tijdschrift *Dabiq* is ingedeeld, wat er in *Dabiq* staat, en met welk doel *Dabiq* wordt uitgegeven. Vervolgens wordt de inhoud van *Dabiq* naast de concepten en beschrijvingen uit de eerste twee hoofdstukken gelegd. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een analyse waarin duidelijk wordt of *Dabiq* door gewelddadige verhalen en afbeeldingen tracht meer volgelingen te rekruteren.

Relevantie

Islamitische Staat is heden ten dage zeer relevant. Het is Islamitische Staat gelukt om vanaf 2014 elke dag in het nieuws te zijn met gepleegde aanslagen in het Westen, de voortdurende oorlog tussen Islamitische Staat en verschillende allianties van staten –zoals de alliantie onder leiding van de Verenigde Staten– en de verspreiding van gewelddadige acties via media en internet. Dit zorgt in de maatschappij voor een grote hoeveelheid aandacht voor dit onderwerp. Op deze manier komt een grote hoeveelheid bronmateriaal vrij. Zo is er, ondanks dat de archieven van regeringen nog niet zijn opengesteld voor onderzoek, meer dan voldoende materiaal beschikbaar om een analyse te maken

---

³ F.A. Gerges, *Isis a History* (Princeton, 2016), 95.

van de mediastrategie van Islamitische Staat.

Ook bij onderzoekers is er veel aandacht voor Islamitische Staat. Zo heeft onderzoeksjournalist Berger de afgelopen jaren van zijn carrière volledig besteed aan het schrijven over Islamitische Staat.⁴ Anderen die veel aandacht aan Islamitische Staat besteden zijn Wagemakers, Hassan en hoogleraar Stern. Belangrijke boeken over Islamitische Staat zijn: *Isis, he state of terror*, *Isis, inside the army of terror* en *The Syrian jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the evolution of an insurgency*. Het laatste boek is van de hand van Charles Lister. Hij is een gerenommeerd analist en onderzoeker op het gebied van terrorisme.

Voorals Berger en Stern gaan in op de mediastrategieën die Islamitische Staat gebruikt om nieuwe volgelingen te werven. Ook zijn er verscheidene onderzoeksrapporten over de strategieën van Islamitische Staat van onder andere denktank Quilliam en de AIVD beschikbaar.⁵

Historiografie

Omdat de gebeurtenissen die in deze scriptie worden onderzocht recentelijk hebben plaatsgevonden, is er over deze specifieke casussen nog niet veel wetenschappelijke werk geschreven. Om die reden is er gebruikgemaakt van de werken van onderzoeksjournalist en terrorismedeskundige Berger. Berger heeft veel geschreven over de mediastrategieën van terroristische organisaties, en specifiek de mediastrategie van Islamitische Staat. Verder is er ook gebruikgemaakt van de expertise van Stern die, ook in samenwerking met Berger, de mediastrategie van Islamitische Staat heeft onderzocht.

Voor het geven van historische achtergrond en het beschrijven van de ideologie van Islamitische Staat is er gebruikgemaakt van het boek *Isis. Inside the army of terror*, geschreven door journalisten Weiss en Hassan. Verder zijn ook de boeken van Gerges, *ISIS, a history*, en *The Far Enemy. Why Jihad went Global*. Deze boeken zijn tevens gebruikt om te kijken naar het verschil tussen al-Qaida en Islamitische Staat. Voor het verschil tussen al-Qaida en Islamitische Staat is ook het boek van Lister geraadpleegd. Lister schrijft uitgebreid over de redenen voor de breuk tussen beide organisaties. Verder is er ook gekeken naar het artikel 'The Sectarianism of the Islamic State: ideological roots and political context', geschreven door Hassan, dat gaat over de verschillen tussen Islamitische Staat en al-Qaida.

Voor het onderzoek naar de verschillende betekenissen van het concept Jihad is er veel gebruik gemaakt van het boek *Understanding jihad* dat is geschreven door Cook. Cook is een autoriteit op het gebied van de geschiedenis van de islam.

Voor het onderzoeken van het concept *atrocitiy propaganda* is er gekeken naar een encyclopedie op het gebied van massapropaganda, geschreven door onder andere professor Nicholas

---

⁴ J.M. Berger, 'Major Works' (versie 2016), <http://www.jmberger.com/> (3 januari 2017).

⁵ Quilliam Foundation, 'About us' (versie 2016), <http://www.quilliamfoundation.org/about/> (3 januari 2016).

J. Cull. Hij is gespecialiseerd op het gebied van internationale betrekkingen en propagandatechnieken. Ook zijn artikelen van onderzoeksjournalisten van *The New York Times*, *The Huffington Post* en *The Guardian* geraadpleegd. Tot slot is er gebruikgemaakt van het werk van de wetenschappers Curtis en Waldron, die aan respectievelijk de British Library en de Encyclopaedia Britannica bijdragen over de concepten *atrocitiy propaganda* en *hate speech* hebben geleverd.

Methode

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden is gebruikgemaakt van een vergelijkende analyse. Hierbij is eerst de algemene visie van Islamitische Staat uit verschillende onderzoekswerken achterhaald, waarbij vooral is gekeken naar de analyse van Berger. Vervolgens is de hoofdvraag beantwoord aan de hand van een eigen analyse van het tijdschrift *Dabiq*.

Het tijdschrift *Dabiq* is in dit onderzoek op twee verschillende manieren benaderd. Ten eerste wordt er specifiek gekeken naar de manier waarop de gewelddadige uitspattingen van Islamitische Staat in het tijdschrift worden gepresenteerd. Zo wordt geanalyseerd of deze manier van presenteren ten doel heeft om meer mensen te rekruteren voor Islamitische Staat. Ten tweede wordt de manier waarop de gewelddadigheden in *Dabiq* worden gerepresenteerd vergeleken met de manier waarop al-Qaida de executievideo's de wereld in heeft gebracht. Hierbij wordt ook onderzocht welk doel Islamitische Staat hierbij mogelijk voor ogen heeft gehad.

Verantwoording keuze *Dabiq*

Er is gekozen voor het tijdschrift *Dabiq* omdat dit de meest officiële, consequente vorm van propaganda van Islamitische Staat is. In *Dabiq*, dat door het Clarion Project wordt omschreven als 'sophisticated, slick, and beautifully produced', worden zowel de vorderingen van Islamitische Staat als de gruweldaden van Islamitische Staat beschreven en weergegeven.⁶ Aangezien *Dabiq* de meest constante bron van informatie is die voortkomt uit Islamitische Staat is dit tijdschrift gebruikt in dit onderzoek.⁷

Tevens is *Dabiq* in dit onderzoek geanalyseerd omdat de hoeveelheid uitgaves van tijdschriften beperkt is. Van *Dabiq* zijn tot nu toe vijftien uitgaven verschenen.⁸ In vergelijking met de constante stroom van Twitter- en Facebookberichten zijn tijdschriften dus makkelijker om te analyseren. Verder is *Dabiq* een officiële uitgave van Islamitische Staat. Alhoewel berichten die via *social media* worden

---

⁶ The Islamic State's (ISIS, ISIL) Magazine (versie 10 september 2014), <http://www.clarionproject.org/news/islamic-state-isis-isil-propaganda-magazine-dabiq> (16 november 2016).

⁷ H.K. Gambhir, 'Dabiq: The strategic messaging of the Islamic State' in *Institute for the Study of War*, (vol. 15, nr. 1, 2014) blz. 1-12, aldaar 1.

⁸ The Islamic State's (ISIS, ISIL) Magazine (versie 10 september 2014), <http://www.clarionproject.org/news/islamic-state-isis-isil-propaganda-magazine-dabiq> (16 november 2016).

verspreid waarschijnlijk worden gecontroleerd door hogere functionarissen van Islamitische Staat, is er ook de kans dat deze berichten op persoonlijke titel de wereld in worden gestuurd. Bij Dabiq is het waarschijnlijker dat het gaat om officiële uitingen van Islamitische Staat dan bij berichten die worden verspreid via *social media*.

Tot slot is Dabiq geschikt om uitspraken te controleren die gaan over de ideologie van Islamitische Staat. In de uitgaven wordt namelijk een groot gedeelte besteed aan de legitimatie van het kalifaat en de legitimatie van de acties van het kalifaat. Hierdoor sluit Dabiq goed aan op de deelvragen van dit onderzoek. Er kan namelijk een analyse worden gedaan ten aanzien van de propaganda van Islamitische Staat, de uitspraken over de ideologie van Islamitische Staat in onderzoekswerken kunnen worden gecontroleerd, en ook worden er verwijzingen gedaan naar de geschiedenis van Islamitische Staat.

Hoofdstuk 1: Jihad en de geschiedenis van Islamitische Staat

In de media leek het wel alsof Islamitische Staat vanuit het niets is opgedoken. Vijf maanden nadat Obama de organisatie amateuristisch heeft genoemd neemt Islamitische Staat de stad Mosul in.⁹ Mosul is een van de grootste steden in Irak.¹⁰ Uit de uitspraak van Obama kan worden opgemaakt dat Islamitische Staat sterk onderschat is. Islamitische Staat komt niet vanuit het niets uit de grond oprijzen, maar heeft een lange voorgeschiedenis.¹¹ In dit hoofdstuk wordt kort beschreven hoe Islamitische Staat is ontstaan. Dit behoeft eerst een korte uitleg over de verschillende soorten van jihad die bestaan binnen het islamitische geloof.

Het concept Jihad

De islam is, net als het christendom, een zwaar verdeeld geloof met allerlei verschillende stromingen. Binnen deze algemene stromingen zijn er allerlei splintergroeperingen. Over het begrip jihad bestaan veel verschillende meningen.¹² In deze paragraaf worden twee verschillende verklaringen van het begrip kort weergegeven. De tweede verklaring wordt verder uitgewerkt omdat deze het meest relevant is voor dit onderzoek.

De jihad bestaat uit twee onderdelen. Enerzijds is er de grote jihad, ook wel de innerlijke jihad genoemd. Hiermee wordt bedoeld dat de moslim tegen zijn innerlijk moet vechten, dus tegen zichzelf.¹³ De moslim dient te vechten tegen de verleidingen die er in de wereld zijn, zoals het eten van onrein vlees en het drinken van alcohol. De moslim dient zich ook strikt aan de te houden, bijvoorbeeld de vijf zuilen van de islam. Daarin wordt bijvoorbeeld gesteld dat de moslim vijf keer per dag dient te bidden, dat de moslim aalmoezen dient te geven, en dat de moslim één keer in het leven een bedevaart naar Mekka dient te maken. Deze grote jihad is volgens de algemene overtuiging een collectieve verplichting voor iedere moslim.¹⁴ Cook beweert aan de ene kant dat er niet zoiets is als alleen maar

---

⁹ G. Wood, 'What ISIS really wants' in *The Atlantic* (vol. 315, nr. 2, 2015) blz. 78-94, aldaar 78-79.

¹⁰ Gerges, *Isis*, 1-2; vgl. CIA, 'The world factbook. Middle East: Iraq' (versie 12 januari 2016), <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/iz.html> (12 januari 2016).

¹¹ C. Bunzel, 'From Paper State to Caliphate: The Ideology of Islamic State' in *Brookings Institute. Washington, DC* (vol. 1, nr. 19, 2015) 1-45, aldaar 4.

¹² D. Cook, *Understanding jihad*, (Londen, 2005) 2.

¹³ Zie blz. 42 waar Cook in de woorden van Esposito de algemene opvatting over de grote jihad perfect verwoord: 'In its most generic meaning, "jihad" signifies the battle against evil and the devil, the self-discipline (common to the three Abrahamic faiths) in which believers seek to follow God's will, to be better Muslims. It is the lifelong struggle to be virtuous, to be true to the straight path of God. This is the primary way in which the observant Muslim gives witness to or actualizes the truth of the first pillar of Islam in everyday life.' Cook, *Understanding jihad*, 42.

¹⁴ The Islamic Supreme Council of America, 'Jihad: A Misunderstood Concept from Islam - What Jihad is, and is not' (versie 2016), <http://islamicsupremecouncil.org/understanding-islam/legal-rulings/5-jihad-a-misunderstood-concept-from-islam.html?showall=1> (3 december 2016); S. Hossein Nasr. "The spiritual significance of Jihad." in *Al-Serat-A Journal of Islamic Studies* (vol. 9, nr. 1, 1999) blz. 1-5, aldaar 1.

een geweldloze jihad en gaat hier dus tegenin. Volgens Cook is er altijd een mix tussen de kleine en grote jihad aanwezig.¹⁵ Aan de andere kant erkent hij wel dat deze twee verschillende betekenissen tegenwoordig vaak apart worden geanalyseerd.¹⁶

Anderzijds bestaat de jihad uit de kleine jihad. Dit is de gewelddadige jihad die tegen de buitenstaander wordt gevoerd. De kleine jihad staat in dit onderzoek centraal. De kleine jihad wordt onderverdeeld in drie soorten. Ten eerste is er de klassieke jihad. De vijanden hierbij zijn de niet-moslims die het moslimrijk binnenvallen. Ook kan er een klassieke jihad worden gevoerd als het gaat om de uitbreiding van het islamitische land ten koste van andere niet-islamitische landen. Deze jihad zou nog redelijk geciviliseerd kunnen worden genoemd omdat het defensief van karakter is en omdat deze jihad gebonden is aan regels. Zo worden vrouwen en kinderen bijvoorbeeld gespaard.¹⁷

Ten tweede is er de revolutionaire jihad, gericht op het omverwerpen van een regime. Deze jihad is binnenslands en wordt gevoerd tegen de *near enemy*.¹⁸ De revolutionaire jihad is gericht op regimes die niet volgens de regels van de Koran regeren. Dergelijke regimes dienen te worden omvergeworpen.¹⁹ De strijd wordt hierbij beperkt tot de strijd tegen het regime. Zo worden afvallige heersers bijvoorbeeld geëxcommuniceerd.²⁰ Als moslims in deze strijd worden gedood bij wijze van *collateral damage* dan is dat toegestaan, als het maar helpt om het hogere kwaad uit te roeien.²¹

Ten derde bestaat de jihad uit de wereldwijde of globale jihad. Dit is waarschijnlijk de bekendste jihad in de Westerse wereld. De wereldwijde of globale jihad is de strijd tegen regimes die niet volgens de Koran en Sharia –de islamitische staatkundige regelgeving– regeren.²² In de wereldwijde of globale jihad worden Westerse regeringen die regimes ondersteunen die niet regeren volgens de Koran en Sharia ook als doel gezien. Deze Westerse regeringen moeten eerst omver worden geworpen. Op deze manier verslappen de regimes in het thuisland, waardoor deze makkelijker omver te werpen zijn.²³ Het bekendste voorbeeld van deze jihad is de gecombineerde aanslag op 11 september 2001 waarbij de Twin Towers in New York en het Pentagon in Washington zijn geraakt door vliegtuigen en waarbij een vierde vliegtuig is neergestort in de buurt van Shanksville, Pennsylvania.

---

¹⁵ Cook, *Understanding jihad*, 47-48.

¹⁶ Ibidem, 40.

¹⁷ Hossein Nasr, 'The spiritual significance of jihad', 2-3; vgl. Cook, *Understanding jihad*, 122.

¹⁸ F.A. Gerges, *The Far Enemy. Why jihad went global* (Cambridge, 2009) 9-11; S. Simon en D. Benjamin, "The terror." in *Survival* (vol. 43, nr. 4, 2001), blz. 5-18, aldaar 7.

¹⁹ Cook, *Understanding jihad*, 108.

²⁰ Gerges, *The Far Enemy*, 10.

²¹ Ibidem, 257.

²² Cook, *Understanding jihad*, 106.

²³ Gerges, *The Far Enemy*, 14-15.

Ontstaansgeschiedenis Islamitische Staat

Aan de hand van de drie verschillende soorten van een uiterlijke jihad kan ook de ontwikkeling van Islamitische Staat worden beschreven. In de ontstaansgeschiedenis van Islamitische Staat zijn namelijk alle vormen van een gewelddadige jihad terug te vinden. In deze paragraaf wordt de ontstaansgeschiedenis van Islamitische Staat kort weergegeven. Het is hier niet de intentie om een volledig overzicht te geven, dit is namelijk lastig vanwege de omvangrijke tijdperiode en de complexiteit van de samenhangende gebeurtenissen. Echter, voor de achtergrond van dit onderzoek is het nodig om de grote lijnen in de ontstaansgeschiedenis van Islamitische Staat te beschrijven.

De ontstaansgeschiedenis van Islamitische Staat begint met de klassieke jihad die in Afghanistan is gevoerd tegen de Sovjet-Unie. Hier zijn moslimstrijders uit de hele wereld voor het eerst in de moderne tijd samengekomen om de binnenvallende heidense vijand –de Sovjet-Unie– te bevechten.²⁴ Ook de originele oprichter van Islamitische Staat, Abu Musab al-Zarqawi, heeft geprobeerd om mee te vechten in deze oorlog. Echter, toen al-Zarqawi in 1989 aankwam was de Sovjet-Unie al verslagen.²⁵ Al-Zarqawi is journalist in Afghanistan geworden. Als journalist heeft hij onder andere jihadististen geïnterviewd. Op deze manier heeft al-Zarqawi veel contacten in het jihadistische netwerk opgebouwd. In 1993 is al-Zarqawi teruggekeerd naar zijn geboorteland Jordanië. Hier is hij betrokken geraakt bij de revolutionaire jihad, het soort jihad dat sindsdien altijd zijn voorliefde heeft gehad.²⁶ Al-Zarqawi is voor zijn terroristische plannen gearresteerd en heeft tot 1999 in de gevangenis gezeten. Hier heeft hij een reputatie als leider opgebouwd, en is hij steeds meedogenlozer geworden.²⁷ Toen al-Zarqawi in 1999 is vrijgekomen is hij teruggereisd naar Afghanistan. Vlakbij de grens van Afghanistan, Turkije en Irak heeft al-Zarqawi zijn eigen terroristische organisatie opgezet. Na een bombardement op zijn basis is al-Zarqawi naar het door oorlog verscheurde Irak gevlucht.²⁸ In 2004 zweert al-Zarqawi trouw aan Bin-Laden, de leider van al-Qaida. Daarop wordt al-Zarqawi leider van de organisatie al-Qaida in Irak (AQI).²⁹

Toen Zarqawi in 2003 in Irak aankwam had hij slechts een tiental volgers bij zich. Echter, in twee jaar tijd heeft hij dit uitgebreid naar een paar duizend volgelingen.³⁰ Ondanks dat al-Zarqawi officieel de voorman van al-Qaida in Irak is geweest, heeft hij bijna volledig op zichzelf geopereerd.³¹ In zijn resterende tijd in Irak heeft al-Zarqawi zijn netwerk steeds verder uitgebreid. Zijn beleid was

---

²⁴ Gerges, *The Far Enemy*, 81-82; vgl. Cook, *Understanding Jihad*, 128.

²⁵ Gerges, *ISIS*, 52.

²⁶ *Ibidem*, 54-55.

²⁷ *Ibidem*, 55-56; Weiss en Hassan, *ISIS*, 7.

²⁸ Weiss en Hassan, *ISIS*, 16.

²⁹ Gerges, *ISIS*, 63, 73-74.

³⁰ *Ibidem*, 67-68.

³¹ *Ibidem*, 59; Berger, *ISIS. The state of terror*, 22.

niet alleen gericht op de Amerikaanse troepen maar, tegen de wens van Bin-Laden en Zawahiri –de ideoloog van al-Qaida en de latere leider van de organisatie– in, ook gericht tegen iedereen die hem in de weg stond.³² De strategie van Bin-Laden was meer gericht tegen de Westerse supermachten, terwijl al- Zaraqawi de sjiieten als de grootste vijand voor de islam achtte. Al- Zaraqawi probeerde dan ook de soennieten tegen de sjiieten op te zetten en zo steun voor zijn beleid te verwerven.³³

Door de executievideo's van al-Zaraqawi, waarin hij westerse personen onthoofdt, is al- Zaraqawi voor de overheid van de Verenigde Staten een steeds groter doel om te elimineren geworden.³⁴ Ook in Irak heeft zijn organisatie toentertijd aan populariteit verloren, mede omdat al- Zaraqawi meedogenloos heeft opgetreden tegen iedereen die hem in de weg stond.³⁵ Toen al- Zaraqawi in juni 2006 werd gedood door de Amerikanen heeft al-Qaida snel besloten hem als martelaar af te beelden, al is al-Qaida aan de andere kant ook blij met zijn dood.³⁶

Echter, de dood van al-Zaraqawi heeft de situatie voor al-Qaida niet verbeterd. Abu Omar Al-Baghdadi wordt de nieuwe leider van AQI en zet het beleid van al-Zaraqawi voort. Zonder overleg met de top van al-Qaida geeft Abu Omar al-Baghdadi AQI de naam Islamitische Staat in Irak (ISI). Desondanks geeft Abu Omar al-Baghdadi nog wel de eed van trouw aan Bin-Laden.³⁷ Door de grote mate van geweld die ISI aanwendt om haar doelen te bereiken groeit de weerstand tegen de organisatie onder andere jihadistische organisaties.³⁸ Door gezamenlijk optreden van de Iraakse bevolking en het leger van de Verenigde Staten wordt de organisatie bijna van de bodem weggevaagd. In 2010 wordt de complete top van ISI bij een aanval gedood.³⁹

Abu Bakr al-Baghdadi neemt de macht over en hervormt de organisatiestructuur in sterke mate.⁴⁰ Ook Abu Bakr al-Baghdadi heeft sterke overeenkomsten met de wereldvisie van al-Zaraqawi. Abu Bakr al-Baghdadi is vooral gericht op de *near enemy*. Door de grote politieke onrust in Irak heeft de organisatie weer kunnen groeien. In Syrië begint ondertussen de opstand tegen president Assad. Ook hier is er chaos en ruimte voor Islamitische Staat om zich uit te breiden.⁴¹ Al-Baghdadi stuurt in augustus 2011 Abu Mohammed al-Jolani met zes metgezellen naar Syrië om de invloed van Islamitische Staat hier uit te breiden.⁴² Nadat al-Jolani ongeveer zes maanden de tijd heeft genomen

---

³² Weiss en Hassan, *ISIS*, 28, 31.

³³ Gerges, *ISIS*, 74.

³⁴ Ibidem, 68; Weiss en Hassan, *ISIS*, 30, 61.

³⁵ Gerges, *ISIS*, 88-89, 91.

³⁶ Ibidem, 92.

³⁷ Ibidem, 95.

³⁸ Ibidem, 95.

³⁹ Ibidem, 96-97.

⁴⁰ Ibidem, 97.

⁴¹ Ibidem, 106-114.

⁴² Ibidem, 149; C.R. Lister, *The Syrian jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the evolution of an insurgency* (Oxford, 2015) 56.

om zijn organisatie op te zetten, verklaart hij op 23 januari 2012 de oprichting van Jahbat al-Nusra.⁴³ Al-Nusra is, in tegenstelling tot Islamitische Staat, minder vijandig tegen minderheden in Syrië. Mede hierdoor kan al-Nusra na verloop van tijd rekenen op veel steun vanuit de Syrische bevolking.⁴⁴ Vanaf het begin probeert al-Jolani de banden met al-Baghdadi te verbergen. De banden met Islamitische Staat komen pas aan het licht als de stad Raqqa wordt ingenomen door al-Nusra.⁴⁵ Al-Baghdadi verklaart 8 april 2013, naar aanleiding van deze overwinning, dat al-Jolani één van zijn volgelingen is. Al-Jolani is volgens al-Baghdadi door hem naar Syrië gestuurd. Vervolgens verklaart al-Baghdadi dat vanaf dit moment al-Nusra en Islamitische Staat samen verder zullen gaan onder één naam en zijn leiderschap.⁴⁶ Dit is het begin van de breuk tussen al-Qaida en Islamitische Staat. Al-Jolani weigert namelijk om de orders van al-Baghdadi op te volgen en zweert een eed van trouw aan al-Zawahiri, de tegenwoordige leider van al-Qaida. Al-Zawahiri probeert het ontstane conflict op te lossen door al-Nusra de zeggenschap over Syrië te geven en Islamitische Staat de zeggenschap over Irak. Dit zorgt uiteindelijk voor de definitieve breuk tussen Islamitische Staat en al-Qaida.⁴⁷ Islamitische Staat reageert door te breken met al-Qaida en al-Zawahiri neer te zetten als een zwakke oude man die zich houdt aan de grenzen die vroeger zijn gedwongen zijn opgelegd door de Westerse machten.⁴⁸ Dit leidt uiteindelijk tot de officiële breuk als op 2 februari 2014 al-Qaida verklaard dat Islamitische Staat geen onderdeel is van de organisatie en dat al-Qaida geen verantwoordelijkheid draagt voor de acties die worden uitgevoerd door Islamitische Staat.⁴⁹

Verschillen tussen al-Qaida en Islamitische Staat

Aan het eind van 2014 heeft Abu Bakr al-Baghdadi het kalifaat Islamitische Staat uitgeroepen. Hiermee heeft hij Islamitische Staat aantrekkelijker gemaakt voor extremistische moslims. Islamitische Staat gaat volgens al-Baghdadi namelijk terug naar hoe de staat oorspronkelijk volgens de Koran moet zijn. Hiermee heeft Islamitische Staat een groot voordeel ten opzichte van de andere terroristische organisaties, die zich daar nog niet mee bezig houden. Alhoewel zowel al-Qaida als Islamitische Staat een kalifaat als utopie hebben, is het volgens al-Qaida nog te vroeg om een staat op te richten omdat deze snel zou worden vernietigd door de Westerse supermachten. Deze Westerse supermachten dienen volgens al-Qaida eerst verzwakt te worden.⁵⁰

Daarnaast is al-Qaida nog altijd van mening dat de aanslagen niet op andere moslims gericht

---

⁴³ Lister, *The Syrian Jihad*, 59.

⁴⁴ Weiss en Hassan, *Isis*, 150.

⁴⁵ Ibidem, 183-184.

⁴⁶ Lister, *The Syrian Jihad*, 122-124.

⁴⁷ Ibidem, 126; Weiss en Hassan, 184-185, 196.

⁴⁸ Weiss en Hassan, 185-186.

⁴⁹ Gerges, *Isis*, 190.

⁵⁰ Ibidem, 224-227.

moeten zijn. Dit zou de steun van gematigdere moslims aan de organisatie verminderen.⁵¹ Islamitische Staat neemt, in navolging van de visie van al-Zarqawi, nog steeds sjiieten als doelwit. Ook soennieten die het niet eens zijn met de visie van Islamitische Staat worden gezien als vijand. Islamitische Staat heeft, in vergelijking met al-Qaida, dus meer het beleid van een totale oorlog.⁵² Daarnaast heeft Islamitische Staat een strategie die meer lijkt te passen bij de revolutionaire jihad, en niet zozeer bij de globale jihad. De grootste focus van Islamitische Staat is om een kalifaat op te bouwen. Als de Westerse supermachten verzwakt kunnen worden zal Islamitische Staat dit niet tegen houden, maar dat is niet het hoogste doel.⁵³ Volgens Wagemakers heeft Islamitische Staat zich pas gericht op het plegen van aanslagen in het Westen toen het slechter ging met het kalifaat, en toen de Westerse machten zich in het conflict mengden.⁵⁴ Al-Qaida heeft daarentegen een lange geschiedenis van de strijd tegen het Westen en heeft dit nog steeds als hoofddoel. De strijd tegen het Westen is volgens al-Qaida noodzakelijk voor het oprichten van een kalifaat.⁵⁵

Deelconclusie

In dit hoofdstuk is beschreven hoe de jihadistische ideologie zich heeft ontwikkeld van de klassieke jihad tot de globale jihad. Aan de hand daarvan is duidelijk hoe Islamitische Staat zich heeft gevormd, en waar ze vandaan komt. Ook is zichtbaar dat Islamitische Staat en al-Qaida veel overeenkomsten hebben. Echter, het grootste verschil is dat Islamitische Staat sterker is gericht op de *near enemy* en het creëren van een eigen staat. De strijd tegen de Westerse machten komt pas sterker op de voorgrond als Westerse landen zich voegen bij de alliantie die Islamitische Staat bevecht. Al-Qaida focust voornamelijk op de strijd tegen de Westerse mogendheden, om zo de ongelovige regimes te verzwakken. Het oprichten van een kalifaat heeft een grote aantrekkingskracht op volgelingen. Concluderend kan worden gesteld dat Islamitische Staat een kalifaat heeft met een leider die aan alle kwalificaties voldoet, en daarmee wezenlijk van al-Qaida verschilt. Al-Qaida fundeert haar bestaansrecht op de strijd om een kalifaat te verwezenlijken. Al-Qaida richt zich op de *far enemy*, terwijl Islamitische Staat zich op de *near enemy* richt.

---

⁵¹ Gerges, *ISIS*, 243.

⁵² *Ibidem*, 232-233.

⁵³ *Ibidem*, 221.

⁵⁴ J. Wagemakers, 'De ideologische onderbouwing van de Islamitische Staat' in *ZemZem*, 10(2014)2, 6-10.

⁵⁵ Gerges, *ISIS*, 243.

Hoofdstuk 2: Propaganda en terrorisme

In dit hoofdstuk wordt de ontwikkeling van propaganda door terroristische groeperingen beschreven. Dit wordt gedaan aan de hand van literatuur van Berger en Stern. Dit zijn onderzoeksjournalisten die veel hebben geschreven over de socialmediastategieën van Islamitische Staat en al-Qaida.

Het valt op dat de ontwikkeling van propaganda van terrorismegroeperingen samengaat met de ontwikkeling van de terrorismegroeperingen zelf. Zoals in het vorige hoofdstuk is aangetoond is de visie van al-Qaida geglobaliseerd naarmate de tijd is gevorderd. De voorlopers van de terrorismegroeperingen hebben gevochten voor de ideologie van de klassieke jihad. De oprichters van al-Qaida hebben het gevecht verplaatst naar de *near enemy*, en na verloop van tijd uitgebreid naar de *far enemy*.⁵⁶

Voordat de geschiedenis van terrorismegroeperingen naast de ontwikkeling van propaganda door Islamitische Staat en al-Qaida kan worden gelegd, moet er eerst worden gekeken naar de begrippen die te maken hebben met de propaganda. De belangrijkste concepten hierbij zijn *'hate speech'* en *atrocitiy propaganda*. Deze begrippen worden vanwege hun verwevenheid gezamenlijk uitgelegd.

Concepten

Volgens de British Library gaat het concept *atrocitiy propaganda* vooral over het tonen van de gruweldaden die in oorlogstijd zijn begaan door een tegenstander.⁵⁷ Het begrip heeft veel aandacht gekregen vanaf de Eerste Wereldoorlog, maar wordt binnen de wetenschap ook al toegepast op de tijd van de kruistochten.⁵⁸ Het gaat bij atrocitiy propaganda vooral om het aantonen van gruweldaden van de tegenstander. Voorbeelden hierbij zijn de massamoorden op de Joden en mishandelingen van krijgsgevangenen door de Duitsers. In de Eerste Wereldoorlog hebben de geallieerden bijvoorbeeld gruwelijke daden van de Asmogendheden aan het volk getoond, om op deze manier de publieke opinie achter zich te krijgen en zo de oorlog te winnen.⁵⁹ *Atrocitiy propaganda* is gefocust op de slechtste daden van de tegenstander om het eigen beeld zo goed mogelijk te laten zijn. Zo wordt getracht steun te verkrijgen bij de eigen groepering en eventuele neutrale partijen, om uiteindelijk de tegenstander aan te pakken.⁶⁰

---

⁵⁶ Zie voor uitgebreide beschrijving hoofdstuk 1.

⁵⁷ J. Fox, 'Atrocitiy Propaganda', (versie 2016), <https://www.bl.uk/world-war-one/articles/atrocitiy-propaganda> (21 december 2016).

⁵⁸ N.J. Cull, D. Culbert en D. Welch, *Propaganda and Mass Persuasion. Historical Encyclopedia* (Oxford, 2003) 24; J. Fox, 'Atrocitiy Propaganda', (versie 2016), <https://www.bl.uk/world-war-one/articles/atrocitiy-propaganda> (21 december 2016).

⁵⁹ Cull e.a., *Propaganda*, 24.

⁶⁰ Cull e.a., *Propaganda*, 24-25.

Bij *hate speech* geldt hetzelfde. Volgens de Encyclopaedia Britannica is de definitie van *hate speech* als volgt: '*speech or expression that denigrates a person or persons on the basis of (alleged) membership in a social group identified by attributes such as race, ethnicity, gender, sexual orientation, religion, age, physical or mental disability, and others.*'⁶¹ Ook hier wordt door middel van vernedering een groep verhoogd ten opzichte van een andere groep.⁶² Echter, er zijn grote verschillen tussen *hate speech* en *atrocitiy propaganda*. Enerzijds kan *hate speech* worden gebruikt bij *atrocitiy propaganda*. Met *hate speech* kan de partij die gruwelijkheden begaat worden beschreven als minderwaardig aan de partij die gebruikmaakt van *atrocitiy propaganda*. Hierbij is *hate speech* een onderdeel van *atrocitiy propaganda*. *Hate speech* kan echter ook een aanleiding zijn tot *atrocitiy propaganda* door de tegenpartij. Hierbij kan worden gekeken naar de Tweede Wereldoorlog. Hitler heeft in zijn toespraken veel gebruikgemaakt van *hate speech*. Hitler heeft zo de Joden als zondebok voor alle problemen gebruikt. Verder heeft Hitler het Duitse volk op een superieur voetstuk geplaatst door te zeggen dat het Arische ras het beste ras is. Deze uitspraken hebben bijgedragen aan het ontstaan van de holocaust, waarbij is getracht om de Joden en andere minderwaardige bevolkingsgroepen uit te roeien. Door de *hate speeches* van Hitler en de gevolgen van deze uitspraken zijn de geallieerden in staat geweest om *atrocitiy propaganda* tegen de nazi's te organiseren om zo hun eigen bevolking te mobiliseren voor de strijd.

Concluderend kan worden gesteld dat *hate speech* kan worden gezien als een middel dat wordt ingezet bij het produceren van *atrocitiy propaganda*. Aan de andere kant kan *hate speech* ook worden gezien als een middel dat de tegenpartij voorziet van de mogelijkheid om *atrocitiy propaganda* in te zetten. Alhoewel de begrippen dus sterk verweven zijn kan niet worden gesteld dat ze gelijk zijn aan elkaar. Dit blijkt ook uit de manier waarop beide concepten kunnen worden toegepast op het gewelddadige propagandamateriaal dat wordt verspreid door terroristische groeperingen zoals Islamitische Staat en al-Qaida.

Propaganda bij al-Qaida

Islamitische Staat is zeer bekend in de wereld, evenals al-Qaida. Er zijn echter grote verschillen in de manier waarop de organisaties hun strijd hebben vormgegeven. Dat is ook zichtbaar in de manier waarop de organisaties zich in de media hebben geprofileerd. Als het in deze scriptie over al-Qaida gaat, dan gaat het over de overkoepelende organisaties, en niet over de groepen die zich bij al-Qaida hebben aangesloten, zoals al-Shabaab in Somalië, al-Nusra in Syrië en al-Qaida in Irak.

---

⁶¹ W.M. Curtis, 'Hate Speech' (versie 29 november 2016), <https://www.britannica.com/topic/hate-speech> (20 december 2016); vgl. J. Waldron, *The harm in hate speech* (Londen, 2012) 1-17, aldaar 7-8: Hier worden verschillende vergelijkbare definities van *hate speech* gegeven.

⁶² Waldron, *The harm in hate speech*, 10.

Al-Qaida heeft de eerste jaren geprobeerd om als organisatie zo onvindbaar mogelijk te zijn.⁶³ Zo waren de trainingskampen alleen te bereiken met toezegging van vertrouwelingen, en als er trouw werd gezworen aan Bin-Laden. Hierdoor is de kerngroep van al-Qaida altijd beperkt tot enkele honderden leden, supporters en personen voor losse diensten uitgezonderd.⁶⁴ Al-Qaida heeft lang geprobeerd op de achtergrond te blijven. Zo heeft ze veel extremistische moslimorganisaties gesteund met geld en advies, maar heeft ze nooit de eer van aanslagen voor zichzelf opgeëist.⁶⁵ Het is al-Qaida tot het einde van het decennium 1990-2000 gelukt op de achtergrond te blijven. Aan het einde van dit decennium raakte het geld van Bin Laden op, waardoor al-Qaida een andere manier ging zoeken om de revolutie onder de moslimbevolking te bewerkstelligen.⁶⁶ Vanaf dat moment heeft al-Qaida zelf aanslagen georganiseerd, in plaats van slechts advies en ondersteuning te geven. Echter, nog steeds is al-Qaida voorzichtig met het opeisen van aanslagen. Zo is pas na veel jaren officieel door al-Qaida toegegeven dat de bekendste aanslag uit de geschiedenis, de aanslag op het World Trade Center, is gepleegd door al-Qaida. Dit is niet door al-Qaida zelf gecommuniceerd, maar is bekend geworden doordat de Central Intelligence Agency (CIA) een video heeft ontdekt waarin Bin-Laden discussieert over de manier waarop de aanslag moest worden uitgevoerd.⁶⁷ De Verenigde Staten maken dan gebruik van *atrocitiy propaganda*. Door het filmpje van Bin-Laden, waarin hij toegeeft de dader te zijn, te verspreiden schuift de CIA de gewelddadige gebeurtenissen in de schoenen van al-Qaida. Hierdoor is de bevolking van de Westerse wereld makkelijker over te halen om de oorlog tegen het terrorisme voort te zetten.

Behalve dat al-Qaida in het begin voornamelijk op de achtergrond heeft geopereerd en andere organisaties heeft ondersteund in het voeren van oorlog en het plegen van terroristische aanslagen, is al-Qaida niet erg fanatiek op het gebied van public relations. Zo hebben ze aanslagen niet of nauwelijks opgeëist en zijn ze ook met de online organisatie achtergebleven. In het begin van de jaren 2000 heeft al-Qaida wel chatrooms, maar deze zijn moeilijk toegankelijk voor mogelijke medestanders.⁶⁸ Daarnaast moet er ook hier toestemming worden gegeven door iemand uit de zogenoemde *inner circle*. Zo is ook gecontroleerd wat er in de chatroom is gezegd. Als al-Qaida uitspraken in de chatroom niet ondersteunde, werd deze persoon uit de chatroom gegooid.⁶⁹ Hierdoor is het aantal volgelingen online klein gebleven. Hoewel deze strategie niet past bij het doel om zoveel mogelijk steun te verkrijgen, past het precies bij de visie die al-Qaida heeft op het veranderen van de wereld. Door het

---

⁶³ Berger, *Isis*, 54.

⁶⁴ Berger, *Isis*, 54.

⁶⁵ Ibidem, 55-56.

⁶⁶ Ibidem, 57.

⁶⁷ Ibidem, 57.

⁶⁸ Ibidem, 55 en 65.

⁶⁹ Ibidem, 65.

plegen van aanslagen en het steunen van andere organisaties hoopt al-Qaida ze dat de moslimbevolking over de hele wereld inziet dat er verkeerde personen aan de macht zijn en dat de bevolking in opstand moet komen.⁷⁰

Zelfs na de executievideo's die al-Zarqawi online heeft laten zetten, blijft het overkoepelende al-Qaida achter. Al-Qaida gaat niet mee in de trend om zelfmoordacties te promoten op het internet, maar gebruikt preken en toespraken van leidende personen om mensen op te roepen tot gewelddadige acties, en om de interpretatie die al-Qaida van de islam heeft na te volgen. Er zijn echter geen sensationele video's online gezet die op hoge kijkcijfers konden rekenen.⁷¹ Al-Qaida maakt dus wel gebruik van *hate speech* door de Westerlingen neer te zetten als minderwaardig, maar geeft niet vrijwillig materiaal vrij dat kan worden gebruikt door de tegenstander om de organisatie als wreed en barbaars af te schilderen.

De propaganda van Islamitische Staat

Islamitische Staat is vanaf het begin zeer actief op social media geweest. De voorloper van Islamitische Staat, AQI, is de organisatie die de eerste executievideo online heeft gezet. Ook Islamitische Staat onder Abu Bakr al-Baghdadi is bijna vanaf het begin zeer actief op social media en in reguliere media. Abu Bakr al-Baghdadi is in een heel andere tijdsgeest aan de macht gekomen dan al-Zawahiri, maar desondanks is Islamitische Staat nu ook veel actiever in de berichtgeving dan al-Qaida is.⁷²

Voorbeelden van de actieve rol die Islamitische Staat bewust in de media speelt zijn er te over. Zo spelen strijders van Islamitische Staat volgens de denktank Quillium een zeer actieve rol op mediums zoals Twitter, YouTube en Snapchat.⁷³ De strijders laten via deze mediums zien hoe de strijd aan de fronten verloopt en hoe het leven in Islamitische Staat is.⁷⁴ Ook zijn er op internet verscheidene video's te vinden waarin volgelingen van Abu Bakr al-Baghdadi trouw zweren aan hem en aan het kalifaat. Deze stroom van informatie via social media lijkt zeer spontaan en zonder controle te worden verspreid. Dit is naar alle waarschijnlijkheid slechts een schijn die wordt opgehouden door Islamitische Staat. Volgens Berger is er namelijk een speciale eenheid binnen Islamitische Staat die deze berichten controleert.⁷⁵ Wat ook opvalt is dat er maar een paar strijders en inwoners zijn die de berichten publiceren. Dit is de groep van één procent. Deze berichten worden dan gedeeld door andere actieve personen, een groep van negen procent. Hierdoor worden berichten een *trending topic*, en deelt de

---

⁷⁰ Berger, *Isis*, 55-56.

⁷¹ Ibidem, 62.

⁷² Ibidem, 62; C. Winter *The virtual 'Caliphate': understanding Islamic State's propaganda strategy* (Londen, 2015) 12; vgl. James P. Farwell, "The media strategy of ISIS." in *Survival: Global Politics and Strategy* 56(2014)6, 49-55, aldaar 49-50.

⁷³ C. Winter, "Documenting the Virtual 'Caliphate'" (Londen, 2015) 10.

⁷⁴ Winter, "Documenting the Virtual 'Caliphate'", 17-18.

⁷⁵ Berger, *Isis*, 156.

overige negentig procent van de sympathisanten van Islamitische Staat ook de berichten. Op deze manier worden berichten van Islamitische Staat wereldwijd verspreid. Zo lijkt er een constante stroom van berichten te zijn, maar dit valt in werkelijkheid tegen.⁷⁶ Bij deze werkwijze is er tevens geen rekening gehouden met zogenaamde twitterbots die automatisch content delen en het bereik verder vergroten.

Buiten deze online berichtgeving is er ook het persbureau Amaq. Amaq is in augustus 2014 opgericht.⁷⁷ Hoewel het officieel geen persbureau is van Islamitische Staat, wordt het zo wel beschouwd. Het is namelijk praktisch een doorgeefluik voor persberichten, propaganda en verklaringen omtrent het opeisen van aanslagen van Islamitische Staat. De reden dat Islamitische Staat een eigen persbureau nodig heeft, is vanwege de onwelwillendheid van andere media om berichten van Islamitische Staat letterlijk door te geven. Dit heeft het persbureau Al-Jazeera tijdelijk voor terroristische organisaties gedaan. Ondanks dat Al-Jazeera destijds vaak de primeur op nieuwsgebied had werden ze, net als Amaq nu, gezien als doorgeefluik van terroristische groeperingen. Dit brengt de onafhankelijkheid van het persbureau in het geding.⁷⁸ Om die reden is Al-Jazeera gestopt met het doorgeven van berichten van terroristische groeperingen. Het voordeel voor Islamitische Staat is dat ze zelf controle kunnen uitoefenen op de berichtgeving die via Amaq wordt verspreid.

Islamitische Staat verspreid ook berichten via Dabiq, een digitaal tijdschrift met aandacht voor actuele gebeurtenissen. In 2014 heeft Dabiq voornamelijk bericht over veroveringen door Islamitische Staat. Daarna zijn er voornamelijk berichten over aanslagen in het Westen verschenen. Verder is er in elk nummer een groot ideologisch deel gereserveerd. Hier wordt ingegaan op de rechtvaardiging van de strijd en het kalifaat, het verdedigen tegen andere terroristische organisaties zoals al-Qaida, maar ook op normale zaken zoals hoe de Ramadan moet worden gevierd. In Dabiq worden zowel strategische en politieke als ideologische zaken behandeld.⁷⁹ Voor alle online berichtgeving van Dabiq geldt dat de opmaak professioneel is.⁸⁰ Maar ook de video van een executie van Jordaanse krijgsgevangenen die worden verdrongen in een kooi doet qua kwaliteit eerder denken aan een Hollywoodfilm dan aan een video die is opgenomen met een mobiele telefoon of camera. Deze middelen worden door Islamitische Staat gezien als een belangrijk middel voor het rekruteren van nieuwe mensen.⁸¹

---

⁷⁶ Berger, *Isis*, 154-157.

⁷⁷ Middle East Forum, 'Database: Identifiers of Designated Islamic Terrorist Organizations. Islamic State: Amaq News' (versie 2017), <http://jihadintel.meforum.org/identifier/305/islamic-state-in-iraq-and-the-levant-al-amaq-news> (2 januari 2017).

⁷⁸ M. Martinez, 'Once called 'terror network,' Al Jazeera America dares to enter U.S. cable market' (versie 5 januari 2013), <http://edition.cnn.com/2013/01/04/world/al-jazeera/> (9 januari 2017).

⁷⁹ Gambhir, 'Dabiq', 2.

⁸⁰ C.R. Lister, *The Syrian Jihad*, 241.

⁸¹ *Ibidem*, 241.

Deelconclusie

In het afgelopen hoofdstuk is duidelijk geworden op welke verschillende manieren Islamitische Staat en al-Qaida hun propaganda verspreiden. Het grootste verschil tussen deze terroristische organisaties is het verschil in benadering bij Islamitische Staat en al-Qaida. Al-Qaida vertrouwt vooral op de *inner circle* voor het werven van volgelingen. Op deze manier blijft het ledenaantal betrekkelijk klein. Dit heeft als voordeel dat de leiders goed hun eigen visie op de ingeslagen weg kunnen vasthouden, en kritiek wordt redelijk makkelijk afgeslagen. Islamitische Staat opereert grootschalig. In het zicht van iedereen spelen ze berichten van het front door, ze eisen aanslagen gelijk op, en ze propageren actief via een tijdschrift dat voor iedereen toegankelijk is. De terroristische organisaties opereren waarschijnlijk op verschillende manieren omdat de visie op het veranderen van de wereld ook verschilt. Zo ziet al-Qaida zichzelf vooral als de vonk die een revolutie moet ontketenen. Islamitische Staat daarentegen heeft een eigen kalifaat opgericht. De revolutie is voor Islamitische Staat al ontketend. De groepering moet nu alleen zoveel mogelijk volgelingen krijgen om succesvol te worden.

Naast deze analyse is er ook gekeken naar de verschillen tussen de begrippen *atrocitiy propaganda* en *hate speech*. Hieruit blijkt dat ondanks de verwevenheid van de begrippen, er grote verschillen in de definities zijn. In het volgende hoofdstuk wordt gekeken naar de manier waarop Islamitische Staat van *atrocitiy propaganda* een *hate speech* maakt. Aan de hand hiervan wordt vastgesteld of de berichten van Islamitische Staat zijn bedoeld om mensen te werven, of dat ze worden gepubliceerd met een ander doel.

Hoofdstuk 3: Dabiq en de concepten

In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op de inhoud van Dabiq. Aan de hand van de concepten jihad, *hate speech* en *atrocity propaganda* wordt nu geanalyseerd of de gewelddadige propaganda die in het tijdschrift *Dabiq* wordt getoond dient ter rekrutering van nieuwe sympathisanten en volgelingen van Islamitische Staat.

Inhoud Dabiq

Het eerste wat opvalt aan *Dabiq* is de professionele lay-out. De tekst past goed bij de afbeeldingen die worden geplaatst. Ook zijn er veel afbeeldingen te vinden.⁸² Hiermee speelt Islamitische Staat duidelijk in op de beeldcultuur. Mensen houden er tegenwoordig van om naar afbeeldingen te kijken; daar spelen de makers van Dabiq op in.⁸³

Ook de manier van schrijven in Dabiq is opvallend. Waar het tijdschrift *Inspire* van al-Qaida zich vooral richt op de eenzame jihadisten die zich in het Westen bevinden, richt Dabiq zich tot een breder publiek.⁸⁴ Dit is te zien aan de taal die in Dabiq wordt gebruikt. Zo is Dabiq ten eerste geschreven in het Engels, waardoor een grotere groep mensen wordt bereikt dan wanneer Dabiq in het Arabisch zou zijn geschreven.⁸⁵ Ten tweede worden de meeste basisbegrippen van de islam herhaaldelijk uitgelegd. Een voorbeeld hiervan is het woord bay'āt. Bay'āt betekent trouw zweren aan een leider, bij voorkeur de kalief van Islamitische Staat.⁸⁶ Waarschijnlijk kent elke moslim de betekenis van dit woord, maar het wordt nog steeds uitgelegd in Dabiq.⁸⁷ Een ander voorbeeld is het eerste nummer van Dabiq, waarin in het begin wordt uitgelegd wat islam eigenlijk betekent en aan welke eisen een gelovige moet voldoen. Hierbij gaat Dabiq niet alleen in op de eigen interpretatie die past bij Islamitische Staat, maar leggen ze ook de beginselen van de islam uit.⁸⁸ Hiermee wordt duidelijk dat Islamitische Staat zich met Dabiq niet alleen richt op geoefende moslims, maar ook op niet-moslims.

Een voorbeeld waaruit blijkt dat Dabiq niet alleen gericht is aan moslims komt uit het vijftiende nummer. Hier wordt een complete sectie van het blad besteed aan het verhaal van een vrouwelijke christen uit Finland die zich heeft bekeerd tot de islam. De vrouw roept ook andere christenen op zich

---

⁸² In het tweede nummer van Dabiq bestaat bijvoorbeeld 1/3 deel van het blad uit enkel afbeeldingen: Islamitische Staat, 'The Flood' in *Dabiq* (nr. 2, 2014), blz 31-44.

⁸³ A. Gopnik, 'Images and interests at war' (versie 9 oktober 2014), <http://www.newyorker.com/news/daily-comment/imagery-injury-terrorism> (11 januari 2017).

⁸⁴ Gambhir, 'Dabiq', 1-2.

⁸⁵ Ibidem, 1.

⁸⁶ J. Wagemakers, 'The Concept of Bay'a in the Islamic State's Ideology', in *Perspectives on terrorism* (vol. 9, nr. 4, 2015), 98-106, aldaar 98-99.

⁸⁷ Islamitische Staat, 'Foreword', in *Dabiq* (nr. 2, 2014) blz. 3.

⁸⁸ Islamitische Staat, 'Dabiq magazine', in *Dabiq* (nr. 1, 2014) blz. 4-6.

te bekeren tot de islam. Dit lijkt een poging om christenen tegen de kerk te laten keren.⁸⁹

Als laatste valt op dat de schrijvers van *Dabiq* de lezers ook oproepen het bereik van *Dabiq* zo groot mogelijk te maken. Zo worden lezers in het tweede nummer van *Dabiq* bijvoorbeeld opgeroepen om activiteiten betreffende bay'āt zo ver mogelijk te verspreiden in de omgeving, en als het mogelijk is via internet. Ook hieruit blijkt dat *Dabiq* niet alleen op moslims is gericht.

Alvorens de daadwerkelijke analyse van gewelddadige berichten van *Dabiq* kan plaatsvinden, moet er onderscheid worden gemaakt in de manier waarop geweld wordt ingezet. In het begin van het tweede hoofdstuk zijn de begrippen *hate speech* en *atrocitiy propaganda* besproken. Deze begrippen worden vergeleken met de verschillende vormen van de jihad. Hierbij wordt enerzijds gekeken naar gewelddadige afbeeldingen waarop Islamitische Staat in de slachtofferrol wordt geplaatst, en anderzijds naar de afbeeldingen die geweld verheerlijken en daardoor omgekeerde *atrocitiy propaganda* verzorgen.

Hate speech in Dabiq

Allereerst wordt er gekeken of er sprake is van *hate speech* in *Dabiq*. Er wordt ook gekeken of er sprake is van inclusief taalgebruik. Dat blijkt het geval. Zo profileert Islamitische Staat zich als multi-etnisch. De etnische afkomst doet er niet toe, zolang iedereen maar dezelfde geloofsovertuiging heeft en bay'āt aan Abu Bakr al-Baghdadi heeft gedaan. Het voorbeeld van de Finse christen is ook hier van kracht. In *Dabiq* zijn ook voorbeelden van *hate speech* te vinden, bijvoorbeeld in het zevende nummer. Hier wordt geschreven over de zogenoemde *greyzone*. Volgens het artikel in *Dabiq* bestaat er geen grijs midden: er zijn alleen ware moslims en ongelovigen. De ongelovigen zijn heidenen. De gematigde moslim wordt een hypocriete moslim genoemd, en wordt ook onder de groep van de vijanden geschaard.⁹⁰ Op deze manier wordt duidelijk een onderscheid tussen 'wij' en 'zij' gemaakt.

In alle nummers van het tijdschrift is deze manier van denken terug te zien. Door alle andersdenkenden als vijand te bestempelen wordt het voor Islamitische Staat makkelijker om deze personen te demoniseren. In het laatste nummer van *Dabiq* worden zes redenen gegeven waarom Westerse landen moeten worden gehaat. Hierdoor wordt voor iedereen die het tijdschrift leest bepaald wie goed is en wie slecht is in de strijd. Overigens worden lezers in elk nummer van *Dabiq* opgeroepen zich tot Islamitische Staat te keren. De *hate speech* in *Dabiq* is duidelijk een poging om mensen te rekruteren. De manier van redeneren die hierboven is beschreven past zeer duidelijk bij de gegeven uitleg van jihad in het eerste hoofdstuk. Bij de revolutionaire en globale jihad wordt iedereen

---

⁸⁹ De titel van het vijftiende nummer is 'Breaking the Cross': Islamitische Staat, 'Breaking the Cross', in *Dabiq* (nr. 15, 2016) blz. 1. In het licht van andere artikelen van dit nummer waarin wordt opgeroepen tot het aanvallen van kerken, lijkt het bekeringsverhaal inderdaad een andere manier om het kruis te breken.

⁹⁰ Islamitische Staat, 'The extinction of the grayzone', in *Dabiq* (nr. 7, 2015) 54-66.

als vijand gezien. Deze vormen van jihad zijn zichtbaar bij Islamitische Staat, bijvoorbeeld bij het uitbannen van het grijze gebied en de strijd tegen andere moslims. Ook de eis aan al-Qaida en andere terroristische organisaties om bay'āt te geven aan Abu Bakr al-Baghdadi draagt bij aan dit beeld. Hiermee komt Islamitische Staat in opstand tegen organisaties en regeringen in hun eigen omgeving. Dit is ook een kenmerk van de revolutionaire jihad.

Atrocity Propaganda in Dabiq

De getoonde gewelddadige afbeeldingen en beschrijvingen in Dabiq moeten worden ingedeeld in twee delen. Het Westen is voornamelijk bekend met de afbeeldingen waarop duidelijk wordt dat Islamitische Staat gruwelijkheden begaat. Echter, er is geen oorlog waar beide kanten geen gruwelijkheden begaan. Om die reden wordt de *hate speech* verwerkt in *atrocity propaganda*. Islamitische Staat maakt veel gebruik van de gewonden die worden veroorzaakt door de bombardementen die worden uitgevoerd door de alliantie die tegen Islamitische Staat vecht.⁹¹ Ook neergeschoten soldaten worden als martelaar beschreven. Voorbeelden hiervan zijn in bijna elk nummer van Dabiq terug te vinden.⁹² Dat het martelaarschap een ideaal is wordt verdedigd aan de hand van teksten uit de Hadith en de Koran. Een voorbeeld van een martelaarschap dat dient te worden nagejaagd wordt gegeven in het zevende nummer van Dabiq. In dit nummer wordt in een advies aan leiders binnen het leger gezegd: 'It's permissible for the leader of an army to let one eager for shahādah expose himself to it if the leader knows that seeing him killed will be an incitement for the Muslims to fight zealously to avenge him.'⁹³ Behalve deze manier van *atrocity propaganda* heeft Islamitische Staat een geheel andere invulling van *atrocity*, bijvoorbeeld de zes redenen om het Westen te haten. De Westerse landen gaan in tegen alles waar Allah en de Koran voor staan. Hierdoor zijn ze de grootste zondaars die op aarde rondlopen. Ten tweede vallen ze Islamitische Staat binnen en doden ze moslims. Islamitische Staat probeert hierdoor mensen tot sympathie te bewegen.⁹⁴ Ten eerste laten ze de verschrikkingen zien die hen worden aangedaan door de alliantie. Verder demoniseren ze de tegenstander door allerlei overtredingen van het ware geloof aan hen toe te schrijven. Deze combinatie maakt dat de tegenstander zo snel mogelijk van de aarde dient te verdwijnen.

---

⁹¹ Islamitische Staat, 'Special', in *Dabiq* (nr. 4, 2014) blz. 49-50.

⁹² Bijvoorbeeld in Dabiq nr. 15, blz. 42, waarbij de martelaars met foto en begeleidende tekst over hun heldendaden worden afgebeeld. Islamitische Staat, 'Just terror', in *Dabiq* (nr. 13, 2016), blz. 55.

⁹³ A.H. al-Muhajir, 'Advice for the leaders of the Islamic State', in *Dabiq* (nr. 7, 2015) blz. 14.

⁹⁴ Islamitische Staat, 'Why we hate you and fight you', in *Dabiq* (nr. 15, 2016) blz 31-33.

Omgekeerde atrocity propaganda in Dabiq

In het tweede hoofdstuk is naar voren gekomen dat bij *atrocity propaganda* gruwelijkheden van de tegenstander bekend worden gemaakt om de eigen bevolking en andere landen te bewegen tot actie tegen de tegenstander. Bij Islamitische Staat wordt het de alliantie in dit opzicht wel heel makkelijk gemaakt. Islamitische Staat verspreidt zelf namelijk afbeeldingen en video's van executies die ze hebben uitgevoerd. Het beeldmateriaal wordt zelfs in Dabiq geplaatst, terwijl het blad het rekruteren van nieuwe sympathisanten als doel lijkt te hebben. Toch is dit niet zo tegenstrijdig als het lijkt. Naar mijn mening wordt *atrocity propaganda* door Islamitische Staat op twee manieren gebruikt. De eerste manier is de manier die in het vorige deel van het hoofdstuk is beschreven. De tweede manier is omgekeerde *atrocity propaganda*. Hiermee wordt bedoeld dat gruwelijkheden juist worden gebruikt om het eigen volk te mobiliseren. Hiermee wordt er niet ingegaan tegen de heersende mening dat de beelden worden gebruikt om de vijand af te schrikken. Het wordt meer gezien als een aanvulling op dit standpunt. De afbeeldingen en beschrijvingen worden gebruikt om vijanden af te schrikken, maar hebben ook een ander doel.

Door de gruwelijke afbeeldingen laat Islamitische Staat twee dingen zien. Aan de ene kant laten ze zien dat ze het kalifaat op elke manier serieus nemen. Ze breiden het grondgebied namelijk uit door oorlog te voeren tegen de naburige landen en organisaties. Het bewijs hiervoor ligt in de gruwelijke foto's die worden verspreid in onder andere Dabiq. Op deze manier laat Islamitische Staat zien dat het de moeite waard is om naar het kalifaat af te reizen en de goede strijd te vechten. Op deze manier dienen de gruwelijke beelden dus als bewijs voor het bestaan van het kalifaat en de overwinningen aan het front. Er is ook een tweede manier waarop deze gruwelijke manier van berichtgeven tot bewijslast dient. Islamitische Staat roept namelijk strijders in het buitenland op om daar te vechten tegen de vijand, of om naar het kalifaat af te reizen. Met foto's en video's laat Islamitische Staat zien dat ze de Koran en de Hadith in ieder opzicht naleven.⁹⁵ Naar mijn mening hopen ze hierdoor volgelingen aan te trekken die dezelfde plicht vervullen.

De manier waarop deze manier van propagandavoeren kan worden bewezen is op de manier waarop er wordt geschreven over de afbeeldingen en de manier waarop de verschrikkingen worden gerechtvaardigd. Zo wordt er bij overwinningen niet gewezen op de verschrikkingen die daaraan vooraf zijn gegaan, maar wordt benadrukt dat het overwinningen zijn waar Islamitische Staat wel bij vaart. De verschrikkingen worden eerder met trots gepresenteerd dan dat ervoor wordt verontschuldigd.

Zo ook bij de verschrikkingen die vanuit het geloof worden gerechtvaardigd. Hiervoor wordt er naar de beschrijvingen van de terroristische aanslagen gekeken. De aanslagen worden, evenals de

---

⁹⁵ Bijvoorbeeld: Islamitische Staat, 'The extinction of the grayzone', in *Dabiq* (nr. 7, 2015) blz. 66.

aanslagplegers, duidelijk beschreven als grote triomfen tegen de minderwaardige vijand. De aanslagplegers worden beschreven als martelaars die het ultieme offer hebben gebracht in hun strijd voor Allah. Door deze beschrijvingen blijkt dat Islamitische Staat niet wegloopt voor het tonen van verschrikkingen, maar er juist zoveel mogelijk een reclamestunt van maakt. Een voorbeeld hiervan is de voorlaatste pagina in het dertiende nummer van *Dabiq*. Hier worden de aanslagplegers van de terroristische aanval in Parijs op een poster afgebeeld. De professioneel opgemaakte poster draagt als waarschuwing: 'Let Paris be a lesson for those nations that wish to take heed...'. Het eerste wat hierbij naar voren komt is de afschrikking van de vijand. Maar in de manier waarop de aanslagplegers worden afgebeeld -als helden- blijkt ook dat dit dient tot verdere rekrutering van nieuwe volgelingen voor Islamitische Staat.⁹⁶

---

⁹⁶ Islamitische Staat, 'Just terror', in *Dabiq* (nr. 13, 2016), blz. 55.

Conclusie

In dit onderzoek is gekeken naar de ontwikkeling van Islamitische Staat, de ideologie waar Islamitische Staat haar bestaan op rechtvaardigt, en de manier waarop Islamitische Staat haar mediastrategieën uiteen zet. Islamitische Staat rechtvaardigt haar bestaan vanuit de oprichting van het kalifaat. Hierin ligt ook de rechtvaardiging van de gewelddadige jihad. Zo combineert Islamitische Staat de drie vormen van jihad. In hun ogen worden ze binnengevallen door een heidense vijand. Dit staat voor de klassieke jihad. Aan de andere kant probeert Islamitische Staat moslimregimes van omliggende landen omver te werpen. Dit past bij de revolutionaire jihad. Verder past Islamitische Staat ze bij de globale jihad omdat terroristische aanslagen in de naam van Islamitische Staat worden uitgevoerd in het buitenland om zo de *far enemy* te verzwakken. Dit maakt Islamitische Staat verschillend van al-Qaida. Al-Qaida ziet zichzelf als een vonk om de revolutie onder de ware moslims te ontketenen; Islamitische Staat ziet zichzelf als de revolutie die alles gaat veranderen. Dit verschil is ook zichtbaar in de manier waarop de terroristische groeperingen propaganda voeren. Al-Qaida benadert een kleine selectieve groep; Islamitische Staat richt haar propaganda op een grote groep, waaronder ook niet-moslims. Op deze manier hoopt Islamitische Staat zoveel mogelijk volgelingen te krijgen die voor hen gaan strijden.

In het tweede hoofdstuk zijn de begrippen *hate speech* en *atrocities propaganda* besproken. Ondanks het feit dat de begrippen sterk met elkaar in verband staan, zijn er toch enkele verschillen. Zo kan *hate speech* zowel de aanleiding zijn voor *atrocities propaganda*, als de reden dat er überhaupt *atrocities propaganda* kan worden gepubliceerd.

In het derde hoofdstuk is aan de hand van *hate speech* en *atrocities propaganda* gekeken naar het tijdschrift Dabiq. Hieruit volgt dat er veel geweld wordt afgebeeld in de verschillende nummers van Dabiq. Ook blijkt dat geweld op verschillende manieren wordt ingezet om nieuwe volgelingen te rekruteren. Aan de ene kant worden eventuele sympathisanten tot in detail gewezen op de gruwelijkheden die de tegenstander begaat. Aan de andere kant heeft Dabiq gewelddadige beschrijvingen en afbeeldingen die laten zien dat Islamitische Staat wel degelijk werkt aan de problemen die in de wereld bestaan. Voor de mensen die de ideologie van de gewelddadige jihad volgen geldt dit als een sterke aantrekkingskracht. In antwoord op de hoofdvraag kan dus worden gesteld dat de gewelddadige afbeeldingen en beschrijvingen van gewelddadigheden in Dabiq, zoals Berger stelt, inderdaad dienen voor het afschrikken van de vijanden, maar dat ze tevens dienen tot het rekruteren van nieuwe volgelingen.

In dit onderzoek is zeer sterk gefocust op een van de vele mediakanalen die Islamitische Staat bezit. Voor een volgend onderzoek zou het relevant zijn om ook de andere mediakanalen van Islamitische Staat te onderzoeken. Ook is er in dit onderzoek geen rekening gehouden met het feit dat Islamitische Staat recentelijk veel grondgebied verliest. Voor een volgend onderzoek zou het ook goed

zijn om deze factor mee te nemen. Dan kan worden onderzocht of het recentelijk verlies aan grondgebied invloed heeft op de manier waarop Islamitische Staat nieuwe volgelingen tracht te rekruteren.

Literatuurlijst

Boeken

Cook, D., *Understanding Jihad* (Londen, 2005).

Cull, N.J., Culbert, D. en Welch, D., *Propaganda and Mass Persuasion. Historical Encyclopedia* (Oxford, 2003).

Lister, C. R., *The Syrian Jihad: Al-Qaeda, the Islamic State and the Evolution of an Insurgency* (Oxford, 2016).

Gerges, F.A., *Isis a History* (Princeton, 2016).

Gerges, F.A., *The Far Enemy. Why jihad went global* (Cambridge, 2009).

De Graaf, Beatrice., *Theater van de angst. De strijd tegen terrorisme in Nederland, Duitsland, Italië en Amerika* (Amsterdam, 2010).

Stern, Jessica en Berger, J.M., *Isis. The state of terror* (New York, 2015).

Weiss, M. en Hassan, H., *Isis, inside the army of terror* (New York, 2015).

Artikelen

Farwell, James P. "The media strategy of ISIS." in *Survival: Global Politics and Strategy* 56(2014)6, 49-55.

Gambhir, H. K., 'Dabiq: The strategic messaging of the Islamic State', in *Institute for the Study of War* (vol 15, nr. 1, 2014) blz. 1-12.

Hossein Nasr, S., "The spiritual significance of Jihad." in *Al-Serat-A Journal of Islamic Studies* (vol. 9, nr. 1, 1999) blz. 1-5.

Simon, S. en Benjamin, D., "The terror." in *Survival* (vol. 43, nr. 4, 2001), blz. 5-18.

Waldron, J., *The harm in hate speech* (Londen, 2012) 1-17

Wagemakers, J., 'De ideologische onderbouwing van de Islamitische Staat' in *ZemZem*, (vol. 10, nr. 2, 2014) blz. 6-13.

Wagemakers, J., 'The Concept of Bay'a in the Islamic State's Ideology', in *Perspectives on terrorism* (vol. 9, nr. 4, 2015), 98-106.

Winter, C., 'Documenting the Virtual "Caliphate"' (Londen, 2015).

Winter, C., *The virtual 'Caliphate': understanding Islamic State's propaganda strategy* (Londen, 2015).

Wood, G., 'What ISIS really wants' in *The Atlantic* (vol. 315, nr. 2, 2015) blz. 78-94.

Bronnen

Dabiq vol. 1-15.

Sites

www.bl.uk (British Library).

www.britannica.com.

www.clarionproject.org.

www.cia.gov.

<http://edition.cnn.com/>.

<http://islamicsupremecouncil.org>.

<http://jihadintel.meforum.org>.

<http://www.newyorker.com>.

www.nydailynews.com.